

Sag C-322/23 [Lufoni] ¹**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

24. maj 2023

Forelæggende ret:

Tribunale di Lecce (Italien)

Afgørelse af:

22. maj 2023

Sagsøger:

ED

Sagsøgte:

Ministero dell'Istruzione e del Merito (tidligere MIUR)

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS)

Hovedsagens genstand

Påstand om, at det fastslås, at sagsøgeren har ret til anerkendelse af den anciennitet, som han, i kraft af flere tidsbegrænsede kontrakter, har erhvervet i løbet af den tjenesteperiode, som lå før fastansættelsen, opgjort fra startdatoen for de enkelte kontrakter. Sagsøgeren har gjort gældende, at han forskelsbehandles, fordi han er omfattet af en mekanisme for beregning efter faste trin af de inden fastansættelsen tilbagelagte tjenesteperioder.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Anmodningen om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 19, stk. 3, TEU og artikel 267 TEUF vedrører fortolkningen af § 4 i rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der blev indgået den 18. marts 1999 (herefter »rammeaftalen«), og som er knyttet som bilag til Rådets direktiv 1999/70/EF af

¹ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP (EFT 1999, L 175, s. 43).

Præjudicielle spørgsmål

1) Er § 4 i [rammeaftalen, som findes i bilaget til] direktiv 1999/70, til hinder for en national lovgivning som den, der følger af artikel 485 og 489 i lovdekret nr. 297/1994, artikel 11, stk. 14, i lov nr. 124/99 og artikel 4, stk. 3, i dekret fra republikkens præsident nr. 399/88, som med henblik på beregning af den inden fastansættelsen optjente anciennitet – hvilken beregning foretages under hensyntagen til nævnte artikel 11, stk. 14 – fastsætter, at kun de første fire år medregnes fuldt ud, hvorimod de yderligere tjenesteperioder medregnes med to tredjedele i retlig og økonomisk forstand, og den sidste tredjedel medregnes udelukkende i økonomisk forstand, efter at en given anciennitet ifølge artikel 4, stk. 3, i dekret fra republikkens præsident nr. 399/88 er blevet optjent?

2) Skal den nationale ret i forbindelse med vurdering af, hvorvidt der foreligger forskelsbehandling som omhandlet i § 4 i [rammeaftalen, som findes i bilaget til] direktiv 1999/70, under alle omstændigheder tage højde for udelukkende den inden fastansættelsen optjente anciennitet, som er blevet anerkendt på tidspunktet for fastansættelsen, eller skal der omvendt tages hensyn til den samlede ordning vedrørende behandling af nævnte anciennitet og derfor også til de regler, ifølge hvilke ancienniteten geninkludefuldt ud, dog udelukkende i økonomisk forstand, i perioder efter fastansættelsen?

Anførte EU-retlige forskrifter og anført praksis fra Domstolen

Rammeaftalens §§ 1-4

Dom af 20. september 2018, Motter (C-466/17, EU:C:2018:758), og af 18. oktober 2012, Valenza m.fl. (C-302/11–C-305/11, EU:C:2012:646).

Anførte nationale forskrifter

Decreto legislativo del 16 aprile 1994, n. 297 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado (lovdekret nr. 297 af 16.4.1994 om godkendelse af den konsoliderede lovtekst vedrørende bestemmelserne om undervisning på skoler af enhver art og på alle niveauer) (GURI nr. 115 af 19.5.1994, almindeligt tillæg nr. 79):

Artikel 485, stk. 1: »For lærere på skoler på sekundærniveau og på skoler for kunstneriske aktiviteter anerkendes tjenesteperioder tilbagelagt i egenskab af ikke fastansat lærer ved disse statslige skoler og hermed sidestillede skoler, herunder skoler i udlandet, som periode med fast ansættelse, i retlig og økonomisk forstand,

som helhed for de første fire år og for to tredjedele i den eventuelt overskydende periode, samt udelukkende i økonomisk forstand med hensyn til den sidste tredjedel. De økonomiske rettigheder, som følger af denne anerkendelse, bevares og vurderes i alle de lønklasser, som følger efter den, som bliver tildelt på tidspunktet for anerkendelsen.«

Artikel 489, stk. 1: »I forbindelse med anerkendelse i medfør af de foregående artikler skal en undervisningsperiode anses for et fuldstændigt skoleår, hvis den har været af den varighed, som i henhold til den på tidspunktet for udførelse af ydelsen gældende skolelovgivning er påkrævet for gyldigheden af skoleåret.«

Legge del 3 maggio 1999, n. 124 – Disposizioni urgenti in materia di personale scolastico (lov nr. 124 af 3.5.1999 om hastebestemmelser vedrørende ansatte i skoler) (GURI nr. 107 af 10.5.1999):

Artikel 11, stk. 14: »Stk. 1 i artikel 489 i den konsoliderede udgave af loven skal opfattes således, at en undervisningsperiode i egenskab af ikke fastansat lærer fra og med skoleåret 1974-1975 anses for et fuldstændigt skoleår, hvis den har været i mindst 180 dage, eller hvis tjenesteperioden er blevet tilbagelagt uden afbrydelse fra den 1. februar og indtil afgivelsen af årskarakterer ved skoleårets afslutning.«

Decreto del Presidente della Repubblica del 23 agosto 1988, n. 399 – Norme risultanti dalla disciplina prevista dall'accordo per il triennio 1988-1990 del 9 giugno 1988 relativo al personale del comparto scuola (dekret fra republikkens præsident nr. 399 af 23.8.1988 med regler, der følger af ordningen i aftalen af 9. juni 1988 for treårsperioden 1988-1990 vedrørende ansatte i skoler) (GURI nr. 213 af 10.9.1998, almindeligt tillæg nr. 85):

Artikel 4, stk. 3: »Ved fuldførelse af det sekstende tjenesteår med hensyn til lærere med kandidateksamen på skoler på sekundærniveau, det attende tjenesteår hvad angår administrative koordinatore, pædagoger i børnehaver og lærere på grundskoler samt lærere med studentereksamen på skoler på sekundærniveau, det tyvende tjenesteår for så vidt angår assisterende personale og medarbejdere eller det fire-og-tyvende tjenesteår vedrørende lærere på konservatorier og kunstakademier, opnår den alene i økonomisk forstand gyldige anciennitet fuldstændig gyldighed ved den efterfølgende tildeling af løntrin.«

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren har været fastansat hos MIUR som lærer på skoler på sekundærniveau siden den 1. september 2015. Han blev ikke ansat efter en almindelig udvælgelsesprøve, men på grundlag af en liste over egnede ansøgere. Tidligere, fra skoleåret 1996-1997 til skoleåret 2014-2015, underviste sagsøgeren i kraft af kontrakter vedrørende 17 kortvarige og lejlighedsvis tidsbegrænsede ansættelser (hvoraf 14 med en varighed på over seks måneder). Da han blev fastansat, anmodede sagsøgeren om, at de tjenesteperioder, som han havde tilbagelagt inden

for rammerne af disse kontrakter, blev medregnet i hans anciennitet med henblik på indplacering på det korrekte løntrin og udbetaling af lønforskel (proceduren vedrørende »opgørelse af karriereforskel«).

- 2 Den nationale lovgivning tillader kun en delvis anerkendelse af den inden fastansættelsen optjente anciennitet, hvilket medfører en ringere lønudvikling. Ved fastlæggelsen af løntrinnet på tidspunktet for fastansættelsen medregnes nemlig kun de fire første tjenesteår, der er tilbagelagt i henhold til tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, plus to tredjedele af de yderligere tjenesteår, hvorimod den sidste tredjedel kun medtages efterfølgende i forbindelse med beregning af den samlede anciennitet. Ved (fuldstændigt) tjenesteår forstås en undervisningsperiode i egenskab af ikke fastansat lærer, der har været af den mindste lovbestemte varighed, og kortere tidsbegrænsede ansættelser end denne mindste varighed tages ikke i betragtning.
- 3 Ved anvendelsen af den nationale lovgivning blev sagsøgeren anerkendt en inden fastansættelsen optjent anciennitet, der er gyldig i retlig og økonomisk forstand og således med henblik på den første indplacering på løntrin, på 10 år, 5 måneder og 10 dage, plus en yderligere periode på 3 år, 2 måneder og 20 dage (svarende til den sidste tredjedel af ancienniteten), der udelukkende er gyldig i økonomisk forstand og vil medregnes i ancienniteten, efter at han har fuldført det sekstende tjenesteår (inklusive tjenesteperioden inden fastansættelsen).
- 4 På grundlag af rammeaftalens § 4 mener sagsøgeren, at denne beregning er diskriminerende, fordi hans anciennitet på tidspunktet for fastansættelsen ville svare til 10 år, 10 måneder og 17 dage, hvis hans tjenesteperioder blev medregnet fuldt ud, på samme vis som for sammenlignelige lærere, som helt fra starten har været fastansatte. Sagsøgeren har derfor nedlagt påstand om, at det fastslås, at han har ret til denne længere anciennitet, at hans løntrin vurderes på ny, og at de respektive lønforskel udbetales.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 5 Sagsøgeren har påberåbt sig kravet om økonomisk ligebehandling mellem fastansat personale og arbejdstagere med tidsbegrænset ansættelse ifølge rammeaftalens § 4 og Domstolens faste praksis. Sagsøgeren har henvist til bl.a. Motter-dommen og det retsprincip, som Corte di Cassazione (kassationsdomstol) udledte heraf (dom nr. 31149/2019), hvorefter den ved artikel 485 og 489 i lovdekret nr. 297/1994 indførte mekanisme skal undlades anvendt, såfremt en arbejdstager med tidsbegrænset ansættelse anerkendes en kortere anciennitet end den, som en lærer, som helt fra starten har været fastansat, optjener for den samme funktion i den samme tidsperiode. Ifølge Corte di Cassazione (kassationsdomstol) skal vurderingen af, hvorvidt der foreligger forskelsbehandling, foretages i hvert enkelt tilfælde således, at der på tidspunktet for fastansættelsen foretages en dobbelt – reel og virtuel – beregning af ancienniteten, hvorefter den gunstigste beregning anvendes. Det er netop på baggrund af en sådan »konkret«

sammenligning, at sagsøgeren har gjort gældende, at hans anciennitet på tidspunktet for fastansættelsen var næsten fem måneder længere.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 6 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om metoden »i hvert enkelt tilfælde«, som Corte di Cassazione (kassationsdomstol) udarbejdede i sin dom nr. 31149/2019 er fuldstændigt i overensstemmelse med principperne i Domstolens praksis om emnet. I Motter-dommen fastslog Domstolen bl.a., at rammeaftalens § 4 i princippet ikke er til hinder for en national lovgivning, som med henblik på indplaceringen af en arbejdstager i en lønkategori i forbindelse med dennes ansættelse på grundlag af eksamensbeviser som fastansat tjenestemand, fuldt ud tager hensyn til de tjenesteperioder, der er tilbagelagt i henhold til tidsbegrænsede ansættelseskontrakter indtil det fjerde år, og derudover delvist hensyn, med to tredjedele.
- 7 Den faktiske og den retlige situation, kravene vedrørende relevans, formalitetsbetingelserne samt de objektive hensyn, som den italienske regering har gjort gældende, er uændrede i forhold til Motter-sagen. Behovet for nærværende forelæggelse følger af, at Domstolen også skal anmodes om at vurdere bestemmelserne i artikel 4, stk. 3, i dekret fra republikkens præsident nr. 399/88, som i den nævnte sag slet ikke blev anført, og bestemmelserne i artikel 11, stk. 14, i lov nr. 124/99, som udelukkende blev anført i et subsidiært spørgsmål. Den objektive begrundelse for den af sagsøgeren påståede forskelsbehandling kan nemlig også ligge i, at den bevarede anciennitet i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3, i dekret fra republikkens præsident nr. 399/88 geninkludefes efter fuldførelsen af det sekstende tjenestear. Endvidere fik sagsøgeren i medfør af artikel 11, stk. 14, i lov nr. 124/99 anerkendt flere undervisningsperioder, som han havde tilbagelagt inden fastansættelsen, som fuldstændige skoleår, selv hvis disse perioder var markant kortere end et år og omfattede et antal ugentlige timer, der varierede fra kontrakt til kontrakt.
- 8 Den påberåbte undladelse af at anvende den ved artikel 485 og 489 i lovdekret nr. 297/1994 indførte mekanisme kan ikke være delvis eller medføre, at en arbejdstager med tidsbegrænset ansættelse er omfattet af en anden ordning end den, som finder anvendelse på en sammenlignelig fastansat. Følgelig ville den af Corte di Cassazione (kassationsdomstol) udarbejdede metode indebære, at sagsøgeren mister dels retten til medregning af de ikke fuldstændige tjenestear i overensstemmelse med artikel 11, stk. 14, i lov nr. 124/99, som specifikt omfatter lærere med tidsbegrænset ansættelse, dels geninkluderingen af den bevarede anciennitet i medfør af artikel 4, stk. 3, i dekret fra republikkens præsident nr. 399/88, fordi denne geninkludering er knyttet til mekanismen for reduktion af de yderligere tjenestear, som inden fastansættelsen er tilbagelagt efter det fjerde. Spørgsmålet er således, om de omtrent fem måneders reel anciennitet, som blev mistet i forbindelse med den første indplacering i løntrin, på effektiv og passende vis kompenseres af de 3 år, 2 måneder og 20 dages anciennitet, som følger af den

virtuelle beregning, og som vil geninkluderes fuldt ud under eventuelle fremtidige omstændigheder, som potentielt afviger i forhold til dem, som kan omfatte en anden person.

- 9 I en sådan situation ville den af Corte di Cassazione (kassationsdomstol) udarbejdede metode ikke nødvendigvis føre til gunstigere resultater for en arbejdstager med tidsbegrænset ansættelse i forhold til dem, som opnås ved anvendelse af den påståede diskriminerende ordning, men snarere stille den pågældende ringere, hvis det samlede arbejdsliv tages i betragtning.

I dommen i sagen Valenza m.fl. fastslog Domstolen, at den tidsbegrænsede karakter af et ansættelsesforhold ikke kan begrunde en forskellig behandling vedrørende beregningen af den optjente anciennitet. Den forelæggende ret har derfor anmodet Domstolen om at afklare, hvilket tidspunkt der er afgørende i forbindelse med vurderingen af, om der foreligger forskelsbehandling.